

რედაქცია

გადაცემის პრინციპები... ვაჟის თვისება... 9 მან. ხმის თვისება... 3 მან.

დროშა

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

შანი განცხადება

დღის ასობით, ხოლო... თუ ხაზარება... განცხადება... 8 კაპა.

პლაგიატის შემთხვევა

მისაც თვალ-ყური უდევნება ჩვენი დრო გამოშვებითი ჟურნალ-გაზეთებისთვის და ცოტა მაინც გული შესტკივა და თანაუგრძობს ჩვენში სახალხო განათლების გონიერ გზაზე წასვლას—ის უეჭველად დამეთანხმება, თუ როგორ უღონოდ და უფერულად მიზნავენ ნაშაბთრ მწერებით ჩვენში ეს ფრიად საქირო, სულიერი საქმე.

სახალხო განათლება ისეთი საქმეა, რომელსაც ყოველ-გვარი პოლიტიკა, ყოველ-გვარი მიხრილ-მოხრილი მოქმედება დიდ ენებას აძლევს. ამისთვის საქიროა, რომ, როგორც მის მმართველის უფროსს პარს—ისე ქვეშევრდომელებსაც ხელი-ხელში ჰქონდეთ მიცემული და ყოველის გულ-სიწმინდით და სიმართლით ელაპარაკებოდნენ ერთმანეთს და არა ისე, რომ უფროსს ქონდეს ეჭვი მისს ქვეშევრდომზე, რომ ეს მე ერთს მეუბნება და საქმით სულ სხვას აკეთებს და სხვანი. მრთი სიტყვით სახალხო ასპარეზზე მომუშავების შორის უნდა იყოს ერთი ორგანიული ძაფი; მათ უნდა ჰქონდეს ერთი სული და ერთი გული, როგორც იტყვიან ხოლმე. მის არ გამოუცდია თავის თავზე შემდეგი ბუ-

ნებით მოვლენა; როდესაც კაცს ან ხელი სტკივა და ან სხვა ერთი რაიმე ასო, მაშინ მთელი ორგანიზმიც რაღაც აუღ-მყოფობას ჰგრძნობს და ცუდი ფერიც სდევს. აგრეთვე განლაგოს სახალხო განათლებაც რომელსაც ერთი მწერის—მომუშავეის დალატი გააბრუნდეს და გააჩნდეს. სახალხო განათლება არამც თუ ჩვენში (სადაც ჯერ კიდევ, შემძლია ვსტქევა, ისევე სათესურშია) რუსეთშიაც ვერ მიდის კიდევ კარგად და ჩვენში, რასაკვირველია, კიდევ უმეტესად. აქ სკოლა ერთ ნაბიჯს ვერ გადასდგამს, რომ რაიმე შემფერხებელი და საუკუნოდ დამმარცხებელი მიზეზი არ დახვდეს წინ და ნორჩი ფრთები არ შეეკვეცოს. რამოდენიმე ამ გვარ მიზეზებზედ განხლად ამას წინედ ნახვენები „დროშის“ № 210-ის მოწინავე სტატიის შიდაც, რომლებზედაც მსურს მკითხველებს დღეს კიდევ დაუმატო. ეს მიზეზი განხლად შემდეგი: ჩვენდასაუბედუროდ ჯერ სკოლების რიცხვი არ გვაქვს ძლიერ სახარბილო და რაც გვაქვს ისინიც მოკლებულნი არიან უმეტეს ნაწილად ისეთ მასწავლებლებს—რომლებიც ნამდვილად ვთანხმებოდნენ თავიანთ მალად და სულიერ დანიშნულებას. ჩვენში ძლიერ იშვიათია ისეთი მასწავლებლები, რომლებსაც გაუწიოთლებლად შეეძლოთ თქმა; „მე სახალხო მასწავლებელი ვარ“.

შველასათვის გაცვეთილ ჰქმნარიტებას შეადგენს თითქმის მასზე ლაპარაკი, რომ მასწავლებლობის ასპარეზზე მომუშავეის მომზადებულ და ნამდვილ დანიშნულებასა - და - გვარად

გამწერთნელი სამასწავლებლო სემინარიები და ინსტიტუტები არიან, რომლებითაც ჩვენი ქვეყანაც განხლებდნენ. ჩვენში, რასაკვირველია, დიდი ხანი არ არის, რაც ეს სასწავლებლები დაარსდა და ამისთვისაც არის, რომ მათი სარგებლობა ბევრად თვალსაჩინოდ არ არის მოთენილი ჩვენში. ან და რა წარმატების და სარგებლობის გამოჩენა შეუძლია ერთს და ორს სპეციალისტს ასში და ორას მოუმზადებლში.

სამასწავლებლო ასპარეზი ჩვენში თითქმის საბურთაო მადანი გახადეს. შოველ ადგილას უფრო ადვილად მიიჩნიათ აქ მუშაობა. მისაც ყველგან მოსაზრება გზა, ან ეერსად სამსახურში ნიჭი ვერ გამოუჩენია—აქ ნახეთ ყველას. აღბად აქ ან მუშაობა ყოფილა ადვილი და ან მუშაობის ნების მოპოება. პირველში არ შემძლია დაგეთანხმობთ და მეორეს სინამდვილეს კი ვეცდები დაგიმტკიცოთ. ინსტრუქციის ძალით სამასწავლებლო სემინარიის პირველ კლასებში შესასვლელად საქიროა იცოდეს შემსვლელმა ის, რასაც ორ კლასიან ნორმალურ სკოლებში ვადიან და ეს პროგრამა თითქმის ბევრით არაფრით განიხრევა სამაზრო და სამოქალაქო სასწავლებლის პროგრამისაგან. ამ უკანასკნელ სასწავლებლებში კურს შესრულებულებს ეძლევათ ნება ა) უეგზამენოდ მიიღონ მე-14 კლასის ჩინი და ბ) თუ ისურვებენ, იქვე დაიჭერენ კერძოდ კიდევ ეგზამენს იმავე პროგრამით და მასწავლებლობის ადგილზე გაცხელებულს „დიპლომს“ მიიღებენ.

ამ ნაირის ნებით სარგებლობენ ბევრი და ვიდრე სამს-ოთხს წელიწადს სემინარიაში ჰქაანის წევას და ოთხს კედელს შუა გულის შეწუხებას—შედაან რომელიმე პროვიზიონაში ან გიმნაზიაში და ან საშუალო სასწავლებლებში და ჰპოულობენ მასწავლებლობის ნებას.

შემიძლება ამაზე მითხრან: თუ ასეა, მაშ რად არის, რომ ყოველ წლივ ჩვენი სემინარიების ეზო მთლად საესეა შემსვლელების მსურველთ რიცხვით? ამაზედ, აი, რას მოგახსენებთ: მს ჯერ მისთვის არის, რომ სამასწავლებლო სემინარიები ჩვენში ძლიერ ახალი საქმე გახლავს და, აბა მოითმინეთ შემდეგისთვის, (თუ სხვა სასწავლებლებს ამ გვარივე ნება ექნებათ მოწმობის მიცემის) თუ როგორ მოიკლებს მათი რიცხვი. მგონებ ახლაც ეტყობა ზოგ-ზოგან. ამას გარდა ახლა ჩვენი სემინარიები ისეთ მდგომარეობაში არიან, რომ ოონისძიება ყოველ-გვარი მოსაზრბილი აქვთ, მომსვლელი შევირდების ამორჩევაში არ იციან, რომელი მიიღონ და რომელი არა—ყველა ერთმანეთზე უფრო უსუსტენი და უყოფაქცეონი არიან. მრთია გამორიცხული სასულიერო სემინარიიდან, მეორე სასულიერო სასწავლებლიდან, მესამე ნამსახური დიაკნად და შემდეგ სემინარიაში შესული და სხვანი. მრთი სიტყვით ჩვენს სამასწავლებლო სემინარებში იშვიათად ნახეთ პირ-და-პირ რომელიმე სასწავლებლიდან გადმოსულიყოს და თავის დანიშნულების მოწოდებით შემოსულიყოს სემინარიაში. ხშირად გაგვიგონია: „ჩვენი ვარ სემინარიაში

დროშის ფელტონი, 27 ნოემბერ.

საკვირაო მასლაათი

პეირა დღე სადარბაზო დღეა. მეიფი, სვირნობა, მასხარობა, თამაშობა, ლაზლანდარობა უნდა შეადგენდნენ კვირის საქმეს, ანუ სწორედ რომა ესტქეთ, უსაქმურებას. ჩვენც გადავსწყვიტეთ ამ დღეს არ შეგვხვოთ არც ერთ ისეთ სავანს, რომელიცა თხოულობს რაიმე ყურადღებას. მონიერული ჩაფიქრებაც საქმეა, მეორე ჩვენისთანა საზოგადოებისათვის, რომელსაც ერთობ უმძიმს ფიქრი სხვა დროსაც და კვირას ხომ ვერ მოვრევა ვერა ნაირს აზრს, ვერ გაუძლებს იმას. ამ სახით, ჩვენ განვმარტოთ ჩვენი საკვირაო მიზანი და შეუღვეთ ლაზლანდარობას, რომელსაც შეუძლიან მოგვანიჭოს მხიარული დროს-გატარება და სხვა არაფერი.

ჩემმა ლმერთმა, (კოტაა სალაზლანდარო მასალა ჩვენ ცხოვრებაში თუ! მე რომ მკითხობთ, რაც კი ჩვენ თავსა გვხვდება, ყოველივე სალაზლანდარო და სასაცილოა. ძაცს ეგონება, თითქო ბუნებას იმიტომ უმუშავენია ჩვენ გაჩენაზედაო, რომ თითოთ საჩვენებელი გავგზადოს და ყველას თვალში მასხარად გამოგვიყვანოსო, ანა და ყველა მხეცს განუსაზღვრელი, ნება მისცეს, რათა შეეძლოს ყოველ წამს ჩვენი გამასხარაიება, სასაცილოდ აგდება, პირში ჩალის გამოვლება, თავში ჩსვაჩუნება და კიდევ სხვა ამ გვარი მოქმედების გაწევა ჩვენთან. ასე რომ, ჩვენ ეხლა ერთი სამსახურის მეტი აღარა დაგვრჩობია—რა და ეს სამსახურიც, უნდა გამოვტყდეთ, მეტად დილია. როდესაც იმას შევასრულებთ, მაშინ უეჭველად წავდამთ რამდენსამე ნაბიჯს წინ ცხოვრების

კიბებედ. აი რაში მდგომარეობს ჩვენი დიდი სამსახური.

როცა, საითაც მიხინდავ ყველა კუთხიდან შენ მასხარად გივდებენ, დაკინიან, სათამაშოდ გიყურებენ, რალაცა ტინგიცად მიიჩინებ, ვერაგზით ვერ ავიყენებია შენი კაცური ღირსება, შენი ადამიანური ავტორიტეტი, მაშინ, თუ გსურს შენი მშვიდობიანობის დაფარვა მაინც, უეჭველად შენც თვითონ აღიარო შენი თავი პამპულად, შენ არ უნდა იწყინო, რომ გარშემორტყმულ წრეს შენ დანახვანედ სიცალის მეტი არა აგონდება—რა, კბილების მეტს ვერას ვაჩვენებს, ფრუტუნის მეტი არა გვისმისრა. თუ შენც აჰყე სხვის ბანს, შენც თითონ აკრიქე კბილები, აივდე შენი თავი მასხარად, მაშინ უეჭველად, შენ მებზობლებთან ერთი მიზნით ვადებმები და ყველანი ერთად შეუღვებით

შენი პიროვნების დამცირებას, გაქარწყლებას. ამით იშოვნი მეგობრებს შენ საქმეში და ყველანი ერთად უფრო მალე მოგვსწრობით იმ ბედნიერ დროს, როდესაც შენ აღარ ეგვანები შენ თავს, აღარ გექნება შენი შინაგანი აზრი, შეიქნები ყოველ გვარ ღირსება აყრილი სულიერი არსება.

მხლა ჩვენი საქმეც ისეა. რაც უნდა მოვიწადინოთ, ყველანი თავში გვიფაჩუნებენ:—„აი, მენი კი დავარტყი მაგ ქაჩალ თავში, შენც ფეხი გამოჰყე—მეც ნახირ-ნახირო!“

შოველ ჩვენ განზრახვას ასეთი შეხედულობა მოზღვეს ჩვენი მეგობრებისაგან, მეზობლებისაგან: ბევრიც რომ ვიწუხობთ, არა იქნებარა, არა გამოვარა. ისევე გაცილებითა ისა სჯობია, რომ სამუდამოდ ხელი ავიღოთ ყოველ ჩვენ წუხილებასზედ, ტირილზედა და გოდებაზედ. აუღვეთ და ჩვენ

შევიდე, როდესაც უფრო ადვილად ვიშოვნო სემინარიის ნებას?

მრთი სიტყვით, სანამ ჩვენ სემინარიებს ან მეტი ნება და პრივილეგია არ ექნებათ და ან სხვა სასწავლებლებში, როგორც მაგალ. მაზრის და ქალაქის სასწავლებლებში, პროგიმნაზია და გიმნაზიებში არ მოისპობა მასწავლებლობის ხარისხზე მოწმობის მიღება, მანამდის ჩვენში სპეციალურად მომზადებული ნაკლები იქნებიან და სახალხო განათლებაც გონიერ გზაზე ვერ დაადგება.

თ. კეკელიძე.

დღიური

თბილისის ქალაქის რჩევია ხმოსნების ამორჩევა გათავდა.

მითქმის ნახევარი რიცხვი ახლად ამორჩეული ხმოსნებისა, შედგება ძველებისაგან ე. ი. იმ პირთაგან, რომელთაც გასულ ოთხ წელში აკისრეს ამომრჩეველთა ხმოსამობა.

ნაციონალურად მომავალი ოთხის წლისათვის ამორჩეულნი ხმოსნები განიყოფებიან შემდეგად: ნემცი—1, რუსი—2, პოლშელი—4, ქართველ—5 და სომეხი—60.

პროფესიის და ევარ რომ გინიყოს, დაინახავთ, რომ ხმოსანთ რიცხვში ურევიან: მცხოვრებნი თავიანთ ქონებად—14, ვაჭარნი—11, მოხელეობა (ხინოვნიკობა)—10, ექიმი—9, ბანკარები ანუ ბანკებში მოსამსახურენი—8, ინჟინერები და ტექნიკები—7, იურისტები—6, ლიტერატორები—4, სამხედრო პირნი—2 და ავთიაკარი—1.

მთელი ხმოსანთა რიცხვისაგან (72)—36 პირს მიუღია უმაღლესი განათლება, 4 ყოფილან სტუდენტებად, 22—საშუალო სასწავლებლებში მიუღია განათლება და 10—შინაურული განათლება, ანუ არ დაუთავებიათ გიმნაზიის კურსი („პაგაზი“).

* *

ხელონდელის დღიდან „პრუჟოკში“ დაიწყებს საზოგადო ლექციების

თითონ მასხარად ავიგდოთ ჩვენი თავი. მგება ამით იმას მაინც მოვეწონეთ, რომ სატირალსა და სატანჯავს ყველასა ვგრძობდეთ, აღარ გვესმოდეს ჩვენი გარემოება, ე. ი. დეკარგოთ ჩვენი თავი, ამოვვარდეთ სულიან-ხორციანად. სულისა და გულის სიმშვიდე სწორედ მაშინ თუ გვეღირსება, თორემ მანამდის ტყუილ-უბრალოდ უნდა ვცრემლოთ, ვიცეთ გულში. რასაჭიროა, თუ ღმერთი გიყვართ! ღვანებოთ ყველაფერს თავი და შეუდგეთ ჩვენი პიროვნების გამასხარავებას, გატრიზავებას. მა ძალიან ნაბიჯი იქნება და, უკეთუ მეცადინეობაზე ხელი არ ავიღეთ, კიდევ გადავდგამთ, გადავბიჯებთ. მაშ აუღოთ თავი ამ ხელობას და ნელ-ნელა შეუდგეთ ჩვენ დანიშნულებას.

რასაც-კი ხელი მოეჭიდეთ, ყველაფერში წინ ვადგვიდგინ ჩვენი კე-

კითხვას კარგად ცნობილი ლექტორი ბ. მარაპევი შესახებ შეთქმულად დიას.

იმედია, ბ. მარაპევი ისე არ გაუძნელებს ჩვენს საზოგადოებას (რომელიც ძალიან საჭიროებს ამ გვარ საყურადღებო ლექციებს) თავის ლექციების მოსმენას, როგორც ბ. მამბაროვი—მეორე პირი, რომელიც ამჟამად ჰკითხულობს ჩვენ ქალაქში ლექციებს პოლიტიკურ ეკონომიკაზე. იმ ფასის გადახდა, რომელიც ბატ. მამბაროვი დაინიშნა თავის ლექციების მოსასმენად, მეტად გაუჭირდებოთ იმ პირთ, რომელთათვისაც უფრო მეტს საჭიროებს შეადგენს ამ გვარი ლექციები. ლექციების დანიშნულება, როგორც გვესმის, ის არის, რომ საზოგადოების ღარიბ წევრთ, რომელთაც არ ძალ-უძთ სხვა-და-სხვა სამეცნიერო სახელმძღვანელოთა, თხზულებათა შეძენა, მიეცესთ საშუალება უფრო იათად მოისმინონ ცნობები, რომელთაც ეს მათგან უცნობი თხზულებანი მისცემდა მათ. ამას გარდა ცოცხალი სიტყვა, ლექცია უფრო ენერგება საზოგადოებას გონებაში, მაგრამ ამ შემთხვევაში დიდს ზარალს ვერ ვხედავთ ჩვენ, რომ მამბაროვის ლექციებზე ვერ ესწრება შეძლებას მოკლებული წევრნი საზოგადოებისა, რადგანაც ბ. მამბაროვი ვერ აპურებს საზოგადოებას რიგიანის ცნობებით მისგან არჩეული საგნიდამ.

* *

მსურვეთიდან ერთ ახირებულ ამბავს გვწერენ: „აგერ სამოცი წლის კაცი ვარ, ბატონო, და ამისთანა უბედური ამბავი არც გამიგანია და, რასაკვირველია, არც მინახავს. წარმოიდგინეთ ცხენები ვერ გავიშვია საძოვარზე, მაშინვე მიგვიტრიან კუდს და კუდ-მოჭრილი ცხენი გვიბრუნდება შინ. აგერ შეიდი-რვა ცხენი კი დაამახინჯა ვილაც უღმერთომ ამ ნაირად ამ ცოტას ხანში. სულ წაიყვანოს, ბატონო, ღმერთმა მოახმაროს. ღმერთი ააშენებს, უკუდო ცხენზე ჩვენი კაცი შეჯდეს. ამ უკანასკნელ

თილის მყოფნი და მოწყალე გულით გვირჩიეს თავის დანებება—თქვენ ნუ შესწუხდებით, თქვენი ბედნიერებით ცხოვრება ჩვენ საზრუნველსა და საფიქრობელს შეადგენს, ჩვენ არას დავიწყებთ, რაც-კი თქვენთვის საჭიროა, და მუდამ წამოგვეყვებითო. ამისთანა ციურა სიტყვებით სავსე სიტყვებს ჩვენ განუსაზღვრელად ვენდობოდით ხოლმე. მე ე როდესაც ამ ტკბილი ლოდინისაგან მწრე სიმართლის მეტი არა გამოვიდა—რა და ეს სიმართლეც იმას მოასწავებდა, რომ „აღიას დარდი ფლავია“, ანუ „სხვათა ჭირი—ლობეს ჩხირი“, ანუ „რა მოგიბარებია, რასა მთხოვო“, მაშინა ვთქვით, რომ ჩვენი თავის ალაღ-ბედზედ დაგდება ხელს არ მოგვეცემსო, მაშინ ვადავწყვიტეთ ერთ მანეთისთვის ხელი ხელს მიგვეცა და ჩვენი იარებისათვის საკუთარი ხელითვე მალამო დაგვედო. მაშინა, რომ

ხანებში ფრთები შეეკვეცა ამ უკეთურთ, ადამიანზედ ველარ ხპარობენ იარალა და მუნჯ ცხოველებს სტანჯავენ“.

* *

ჩვენ გვაცნობეს, რომ ბ. მამბაროვი შეუდგენია კატალოგი ყველა წიგნებისა ქართულს ენაზედ, რომელნიც კი მეთვრამეტე საუკუნიდამ მოყოლებული ჩვენს დრომდე დაბეჭდილია. კატალოგი უკვე იბეჭდება ამჟამად და მოკლეს ხანში გამოვა.

„დროების“ კორექტიონები

ხაუშური, 24 ნოემბრის. ძაცობრიობის ისტორიაში გამოერევა ხოლმე ისეთი დრო-გამოშვებითი მოვლენა, როდესაც საზოგადოება, თითქო, იშლება, როდესაც გარეშე დამკვირვებელი ჰხედვს, თუ როგორ ფაშალობს ის თავ შესაფარი, რომელშიაც ირევიან მისი მოძმენი გამორტებული თავ განწირულობით—ას ამღლებას ხმას, აფთხილებს და ამხნეებს, იპატიებს დაჩაგრულ მოძმეთ შემფრხებელ გარემოებასთან საბრძოლველად, უქადაგებს მათ ისეთ რამებს, რომლის გაგონებისთვის არ არიან გამზადებულნი.

მს მცირე წინასიტყვაობა ჩემგან გამოიწვია იმ გარემოებამ, რომლის მოწამე მე გახლდი და გახლავარ ამჟამადაც.

აი თვით საქმეც:

ჩვენმა უპატივცემულებმა დი. შიფთანმ, აამალმა ხმა თავისი პატიოსნური, მაღალი, გრძობანი წადილები და მიუპართა თავის სოფლებების ქვეშეთლების ბედნიერებას. უხუცესმა, ერთ დროს თავ გამოდებით მოყვარემ ჩვენი ქვეყნისა გადაწყვიტა ამათი უმეცრებიდგან გამოხსნა—მოიწადინა სკოლის გახსნა. მაგრამ, როგორც საზოგადო წესია ჩვენში, მას წინ შეეფთნენ დაბრკოლებანი. იწყო მათთან ბრძოლა და ამ ბრძოლიდანაც პირნათლად გამოდიოდა, რომ

აქაც საქმე საქმეზედ არ მიდიოდა. ჯერ-კი გვიკვირდა და სხვებიცა ჰკვირობდნენ, მაგრამ მერმედ კი მივხედით, როგორ დღეშიაც ჩავცვიენილიყავით. მივხედით, რომ ჩვენი იარების მოუჩრომლობა და უფრო გაძლიარებაც იმისი ბრალი ყოფილა, რომ კეთილის მყოფლები მეტის ერთგულობით დადებულ მალამოს ურევენენ ზომანედ გადაბეჭებულ შხამს, რომლის თვისება ყველასთვის ცხადია.

აიღეთ თუნდა „წერა-ძითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება“ ჩვენში. შევლას ეგონა, რომ რადგანაც ჩვენში განათლების საქმე დავარდნილია და ჩვენი უმეცრება და შეუსმენელობა შეადგენს სიამოვნების წყაროს მფარველობისას, მეტად სასიკაღულო და სასარგებლო იქნება ისეთი საზოგადოების დაწესება, რომელიც ეცდება ჩვენი თვლების ახილებასაო.

ამ ჩვენ პროფესორებმა „მაჯლა-ჯუნებს“ და „მეტრო-ჭანუშკებს“ არ ემუხთლათ ამ პატივცემული პირის წადილებისთვის. საქმე დაგვირგვინებული იყო განაჩენი მომზადდა—აკლდა ხელის მოწერა, ხალხიც უარზე არ იყო, მეორე დღეს უნდა მეწერათ ხელი. იმ ღამეს, როგორც გავიგე, ამ „მაჯლა-ჯუნებს“, რაღაც „პირადი“ მოსაზრებებით ეწყოთ სუნსული სახლიდგან სახლში და ქადაგი, რომ სკოლის გახსნა ერთი იქნება და თქვენი წყალში თავის დახრჩობა მეარეო. მეორე დღეს ხალხმა უარი განაცხადა ხელის მოწერაზე.

მოსალოდნელია ამ ყოველად უგუნურებმა, აგრეთვე ბოლო მოუღონ ამევე უპატივცემულეს კაცისაგან დაწყებულ ბანკის საქმეს.

მგრე... სუყველა უბედურება, პროცინციის ცხოვრების უფერულობა, ხალხის სიმჭლევე, მისი წან წაუსლელობა და ხმის ამოუღებლობა ხდება და მიხზნდება ამ თოჯების წყალობით, რომლებითაც, ჩვენ და საუბედუროდ, სავსეა ჩვენი პროვინცია.

ამათის წყალობით მეეკვეცა ფრთები დაბა სურამში ძლივ-ძლიობით შემდგარ ახალგაზდობის წრის სურვილებს: რამოდენიმე ახალგაზდობის წყალობით შესდგა ეს წრე, რომლის მიზანი სხვათა შორის იმაშიაც მდგომარეობდა, რომ ფუტად დროს გამტარებელ სურამის ახალგაზდებისთვის ეშველათ რამე. მანწების მაგიერად წიგნები მიეცათ ხელში და მით ეშველებინათ შეძლებისა და გვარად მითიზნობითი მხარეები. აი მიზნის მისაღწევად წრემ განიძარახა კერძო კრებების დაარსება, შესდგა წესდებულება. შეიკრიბა ფული. საქმე კარგად მიდიოდა—რამდენიმე პირთ წიგნები, თუ პერიოდიული გამოცემები უძღვნეს მომავალ წიგნთ-საცუვისათვის. მაგრამ ბოლო კი, აღარ იკითხავთ, როგორი იყო ამ საკეთილოდ დაწყებული საქმისა. მაშინათა ინტრიგები თვით იმ ახალგაზდობასა შორის, რომელნიც

როგორღაც მოხდა, რომ ამ საზოგადოებას მაინც არსებობა. დროც ისეთი იყო, რომ წინ არვის ეცალა გადასდგამოდა, რადგანაც ხრინკის გამოდება და მხარ-თეძოზედ გადატანა სხვა დროსაც შესაძლებელი იქნებოდა. იმ გაჭირვებულმა გარემოებამ ჩიიარა და, მაშასადამე, მიღვა ჯერი „წერა-ძითხვის საზოგადოებაზედ“. მრთი ფხვის გამოდების მეტი არა დასჭირებიათ-რა. „წერა-ძითხვის საზოგადოებას“ მალლა აქნევენეს ფხვნი სურათი გამოვიდა მეტად სასაცილო. მაშინ როდესაც ყოველ მოსიცოცხლეს ფხვნი უბეჯენია მიწაზედ და თევი მალლა აქეს ამართული, ამ დროს ჩვენ მწიგნობრობას ფხვნი ზვეთ აუშვერია და მომაკვდავივით აქანავეებს მათ ჰაერში. სასაცილოა, მაშ არა! ძაცო, აკი ნება მიბოძე ვისულდემულოვო—ჰკითხავს საზოგადოება. მს რალა უბედურება, ამისთანა სა-

შვირად, თითქმის მუდამ „საქმის კა-
ვებად“ სთვლიან თავს და ამ წრის
არსებობამაც დალოა სული. მაი, ჩვენი
ხრალიცა!

რა ძვირი მოვლენაა ჩვენში რომ
ეთილს საქმეს ბოლოც კეთილი მოჰ-
ყვებ.

ს. ჭოჭოლა.

ლენინის მარა, 24 ნოემბერი.
ერთ დროს, როდესაც ჩვენში მოუ-
ჩაგვრია იყო, ორი ამ თანამდებობის
მედიდებული პირნი წაეჩხუბენ თურმე
ერთმანეთს და იმ ზომადის მივიდა
მათი საქმე, რომ კინაღამ ხელ-და-
ხელობა შეექნათ. როდესაც ერთს
მათგანს ჰკითხეს მიზეზი ასე სასტი-
კად გაცხარებისა, მან უპასუხა თურ-
მე:—ჩემი დღე ლენინის მარის
ხელში ჩაგდებასა და მის მოურაობის
შოვნას ვცდილობდი, როგორც იქნა
შოვნაზრებზე, რომ დაპირდნენ ამ ად-
გილს, და ეხლა ეს შემცილებია, მე და
ეს უსისხლოდ ვერ გავსწორდებითო!
მეორე კითხვაზე—ამ ადგილის შო-
ვნაზე რად გამოუშვებთ ასე თავი,
რას მოელის იქიდან, მან გადაჭრი-
ლად უპასუხა თურმე,—ქვეყანაზედ
ლენინისთანა სამოურავო ადგილი
არ იშოვებო, რაც უნდა ჰკუთნა-
კლდე და გონება გაუხსნელი იყო, რაც უნ-
და დაწუნებული, და გამოგდებული
სხვა მარებრებამ, იქ მაინც დიდად გა-
უასებენ, რაკი მოურავის სახელი
სქვიაო, სხვაგან რომ კიტრადაც არა-
ვინ გაგდებდეს იქ შეგიძლიან ბატონ-
ნი გახდეთ და სხვა. რაც უნდა მცარ-
ცველი და ხალხის ტყავის შემძრობი
იყო იქ შიში არაფლისა გაქვსო, ნა-
კისრნი თანამდებობა, როგორც გინ-
და, ისე წაიყვანე—ხმის გამცემი არა-
ვინ გეყოლებო, იქ მოურავი კი
არა—უკანასკნელი მისი ბოქაულებიც
ისეთს საქმეებს ჩადიან ხოლმე, რო-
მელსაც სხვა მარებრში უფროსებიც
ვერ გაბედენო: ერთის სიტყვით წაღ-
მა სწორად თუ უკუღმა თაემობრილი
მამენელები მაინც არ მოგაკლდება,
მოწინააღმდეგის გამოჩენის შიში ნუ-

გექნებო, ამასთან, რაც უნდა მკლე
იყო, სულ მოკლეს დროში, ისე გა-
სუქდები, როგორც ნასუქი კურა-
ტია; ეხლა მოდი და მითხარით ამის-
თანა ადგილზედ შეცილება როგორ
არ გამოიყენას კაცს მოთმინებლად
და სხვა-და-სხვა.

როგორც სჩანს ეს შენიშვნა სე-
ნებულ მარაზედ და მათ შინაგან
თვისებებზედ ერთობ ნამეტანი უნდა
იყოს, ერთობ თავის გემოს ლუკმად
გაუხდია ჩვენი მარა ზემო აღწერი-
ლის შენიშვნის წარმოქმნელს. მაგ-
რამ რამოდენიმე ქვეშაობრება რომ
არ ერიოს, ვერც იმას ვიტყვი. სულ
თუ არა, რამოდენიმე მანც რომ
არ დავეთანხმობ, დღესაც თვალ-სა-
ჩინო სურათებზე მიგვითითებენ ხელს.

არ შეიძლება ქვეშაობრებად არ
იქნოს კაცმა ის გარემოება რომ იქ
ზოგიერთ მოხელეებს ისეთი საქმეები
ჩაუდენიათ, ისეთი აზრები გაუხორ-
ცილებიათ და მოუყვანიათ სისრუ-
ლეში, რომელსაც სხვა მარებრში,
თვალ გამოხელილ ხალხში, არა თუ
შესრულებას გამოთქმასაც ვერ გა-
ბედავდნენ. არ იქნება ნამდვილ სი-
მართლედ არ ვიცნოთ ისიც, რომ
ჩვენში ბევრი ისეთი საქმეები მომხ-
დარა, და თუ უკაცრავად არ ვიქნე-
ბი, დღესაც ხდება კიდევ, რომელნიც
როგორც კანონის, ისე საზოგადო
ინტერესებისა და მოთხოვნის
წინააღმდეგ ყოფილან, მაგრამ ხმის
ამომღები უკანონოდ მომქმედი პირის
წინააღმდეგ და პირ-და-პირ მთქმე-
ლი—ეს კანონისა და საზოგადოების
წინააღმდეგ და მენებელი მოქმე-
დება არისო, არაფინ გამოასულა.

მაგალითად ლილაშიდამ ს. ცა-
გერში სასამართლოებისა გადატანის
დიდ საზარლოდ ხედავს უმეტესი ნა-
წილი საზოგადოებისა; ამ გარემოებამ
არა და ორ ნაწილად გაჰყო ჩვენი
უამისოდაც პატარა მარა, და ისეთი
განმაცალკევებელი მრდვიე წყალი
ჩადინა ამთ შორის, რომელმაც დაარ-
სებდამ მაგრად გასკვილს ყოველს

ცოცხლეს სიკვდილი მიჩვენიაო.
ამისი პასუხი პირდაპირი და დაუნდო-
ბარია.—„მოკვდი, შენი ჭირიმეო, ვინ
გიშლისო“!..

და ამისთანა დროს ვილაცა ლა-
ქიებსა და მოსამსახურებს განუზრა-
ხეთ საზოგადოების შედგენა, წესდენ-
ბის დაწერა და თხოვნის წარდგენა
ვისთვისაც ჯერ არს. ბანა შესაძლე-
ბელია ასეთი თავხედობა! მა არა-
ფერს არა ჰგავს, ეს წრეს გარდასუ-
ლია! როგორ თუ საზოგადოებოა?
შემირცხვეს იმათი ნამუსი! მართი შე-
ხედეთ იმ უსირცხვილოებს, რას ამ-
ბობენ:—ჩვენ ტფილისში ცხოვრება
გავიჭირდა, ვისთანაც ვიმსახურეთ
ერთგულად, შევსწირეთ ჩვენი შრომა,
გამრჯელობა, მორჩილება, პატივის-
ცემა, იმათ ყველგან პანდური გვეკრეს
და გამოგვეყარეს, ჯამაგირებიც დაგვი-
ჭირეს, ხშირად ჩვენი საკუთარი ზარ-
ბიც აღარ დაგვანებეს, იწამეთ ღმერ-

თი და დაგვრთეთ ნება, რომ შევედ-
გნოთ საზოგადოება, რომელიც ჩვენ
დაგვიფარავს ასეთი უდმერთო მოპყრო-
ბისაგან, ჩვენი შრომის ფასზედ არ
ავგატირებს და ჩვენც ამით გავიმარ-
თათ ხელს, ადამიანურ შემწეობას
გავუწევთ ჩვენ სახლობასო. მაიგო-
ნეთ! ჩვენი შრომის ფასი დაგვიბრუნ-
დება და აღარ ვიქნებით იძულებულ-
ნი ვიქურდოთ, გაუჭელოთ სატუსა-
ლოები, შევაწუხოთ მთავრობაცა და
ჩვენი თავიცო. რა დროს მოგესწა-
რით, თქვენი ჭირიმეთ. მაშ მოსამსა-
ხურე რის მოსამსახურეა, თუ კი იმი-
სი „აღა“ იც არ მოეპყრობა მას, რო-
გორც თავისი სული და გული მოით-
ხოვს! თუ კი „აღა“ მას ჯამაგირსაც
მისცემდ მამინ ის მოჯამაგირე კი
აღარ იქნება, არამედ თითონ ბატონი
შეიქნება.
მოდი შენა და ამ გვარი საზოგა-
დოება გამოიწვიე ცხოვრების ველ

სამაზრო საზოგადო კითხვებში ერთო-
ბის საძირკველს ძირი გამოუნგრია.
მსენი დღეს ისე განხედ უდვიან ყვე-
ლაფერშიერთმანეთსა, როგორცმართ-
ლა ომის მოედანზედ გამოსული მო-
სისხლე რაზმები! შმარავლესობა საქი-
როდ ხედავდა ხსენებული უწყებების
ისევე ლილაში დარჩენას. მარემოებამ
მოიტანა, რომ რალაც მანქანებით
მრწემმა სძლია ახუცესს, ას ხმას
აჯობა ერთმა და მრწემთა მოწინავე
სარდალმა ამართა თავის ბანაკში ძლე-
ვა მოსილების დროში. თუმცა, რო-
გორც ზემოდ მოგახსენეთ, ამას უმე-
ტესი ნაწილი ხედავს მარის საზარა-
ლოდ, მაგრამ არაფინ არ გამოსულა
თავის დროზედ ამ საქმეში მთავარი
მომქმედი პირის წინააღმდეგ და არ
უთქვამს პირ-და-პირ-შენ-მთელი მარ-
ის საზარალო საქმეს ჩადიხარ, სა-
ზოგადოებას გეყოფ საზოგადო კითხ-
ვებში, შურს უთანხმოებას გვინერ-
გაუო.

როდესაც სამართველოს გადატანა
გათავებულად ჩაჰთვალეს და დაიმშვი-
დეს გული, ეხლა ამოიღეს მიზანში
ჩვენი თავად აზნაურობის პირველ
დაწვებითი სასწავლებელი. ამას წინად
ჰქონიათ ამ საგანზედ სხდომა ადგი-
ლობრივ მასწავლებლებს მარის უფ-
როსის თანდასწრებით და ზოგიერთ
სხვა პირთაც გარდაუწყვეტიათ, გადაი-
ტანონ ზემოხსენებული სკოლაც ცა-
გერში. ამისთვის საჭირო თავდარიგს
უკვე შესდგომა გულს მოდგინედ
მსურველი ცაგერში დაბინავენისა ბა-
ტონი მარის უფროსი. მს სხდომა
თუმცა, როგორც მოგახსენებენ აფი-
ციალური არ ყოფილა, მაგრამ მაინც
თვისის მინარსით ძალიან მაღლე მო-
ყვინა ხალხში, და დიდი უსიამოვნო
შთაბეჭდილება მოახდინა საზოგადოე-
ბის უმეტეს ნაწილზედ, გამოიწვია
ხელ ახალი უკმაყოფილება, და პარ-
ტიობა მათ შორის:—ნუ თუ ესეც
აღარ გვეკითხებო, ნუ თუ იმ დაწე-
სებულების შესახებაც აღარას გვეკით-
ხავენ რომლის დაარსებისთვის ჩვენი
ღარიბი ჯიბე კიდევ უფრო გავვიცა-

ზედ! ღმერთმა ნუ ქნას. ისეე ისა
სჯობია, აღას აღა ერქვას და მოსამ-
სახურეს თავისი ბუნებითი სახელი.
ტუსაღხანაში აღარ წაეალოთ და აღარ
შეეწუხებთ მთავრობასაო! მს ხომ
იმასა ნიშნავს, რომ მაშინ ტუსაღხა-
ნაც აღარ უნდა იყოს და აღარც იმი-
სი მთავრობა. მს პირ-და-პირ საპო-
ლიტიკო დანაშაულობაა და მე ვურ-
ჩევ ამ საქმეების გამგებელთ პირ-და-
პირ ხელი ჩაჰკიდონ კულში, ვინც
უფრო მომეტებულადა სცილობს
მოსამსახურეთა საზოგადოების დაარ-
სებაზედ.

შოველი კანონი გამტყუნებს იმათ.
მინიცობა ამ გამგებლებმა ვერ მოა-
ხერხონ კანონების მითითება ან და-
ნაშაულის განმარტება, მაშინ გამომ-
ძიებელი ხოსროვეი და მძებნელი
ლოლაძე ხომ აქ არიან. ისინი ყვე-
ლაფერს უპოვნიან სასტიკ კანონს.
საცა არაფითარი დანაშაულობა არ

ლიერებია. სასწავლებელი ჩვენს სა-
კუთარი ხარჯით ამენებულნი, ჩვენი
ჯიბისა და შრომის ნაყოფი არის,
მაშასადამე მისი აფი და კარგიც ჩვენ
უნდა გვეკითხონო. შეველა ამას გარდა
სასამართლოები და სასწავლებელი რა
ისეთი ნათესავები არიან ერთი მეო-
რისა, რომ იმათ უერთმანეთისოდ არ-
სებობა არ შეეძლოთ. ჩვენ მართა-
ლი უნდა ვითხრათ არაფითარი პირა-
დი ანგარიშები არ გვიწვევს, კიდევ
რომ ჩვეულებად გვეკონდეს ამ საგან-
ზედ რომელიმე მხარის ვეკილად დაე-
სდგეთ, მაგრამ, რაკი ქვეშაობრებას
ვერ უღალატებთ, ეს კი უნდა
ესთქვათ რომ სასწავლებლის დანგრე-
ვა და გადატანა ლილაშიდამ სწორედ
საძნელო და მოუთავსებელია საზო-
გადოებისთვის, მაენებელია თვით სას-
წავლებლისათვისაც. ამასთან, თუ
ცოტად მაინც გარდავხედავთ და გაე-
სინჯავთ გიგინურის თვლით ორივე
ადგილებს, დიდ უპირატესობას დაფი-
ნახავთ ლილაშისის ცაგერზედ, რო-
გორც პირველის მშენებელი ჰაერით,
რაც ყველაზე უფრო საჭიროა მო-
ზარდ ახალ გაზლობისათვის, წყლით,
მდებარეობით და სხვა სკოლისთვის
საჭირო მასალებით. სასურველია, ჩვენ-
მა საზოგადოებამ კარგად მოიფიქროს
ამ საგანზედ და მიაქციოს ჯეროვანი
ყურადღება ხსენებულ სასწავლებლის
ბედს. ცაგერი ისეთ მოუთავსებელს
ნიდავს წარმოგვიდგენს სასწავლებ-
ლისათვის, იმდენი ბუნებითი ნაკლუ-
ლევაება აქვს მას, რომ არას შემთხ-
ვევაში არ შეიძლება იქ სკოლამ იხე-
იროს და გამოიღოს სასარგებლო ნა-
ყოფი.

თ. ჭაიხაძის გულგანნი.

ტფილისის სამკურნალო.

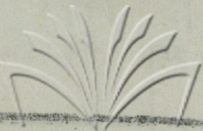
ავადმყოფები მიიღებენ დილის ჭკა
საათიდან თორმეტ საათამდის.

ფრ შახათს. გაწაფკვი და ლი-
სიცივი—შინჯან ავადმყოფებისა; კელ-
დიში—სიფილისტიკური და სიწურჭოული
ავადმყოფებისა; ბახუტკვი—ბუბიაბის,
ქალების და უმწვილების ავადმყოფობი-
არის, იქაც კი გამოჩნავენ დანაშაუ-
ლობას, დაჰბადებენ მას, საცა დამნა-
შავე არსადა სჩანს, იქ ვინც გინდათ,
იმას გააბმენ მახეში. ძილევ იმიტომ
არის, რომ თუმცა ბ. ხოსროვეი თი-
თონ ეხლა გამოძიებაში და დანაშაუ-
ლობაშია გაბმული, მაგრამ მაინც
მიანდეს დანაშაულის გამოძიება, დამ-
ნაშავეთა პოვნა. იცით, რომელ საქ-
მეში? აი, ამ ხანებში რკინის გზაზედ
რომ ათას ექვსასი თუმანი წაიღეს ყა-
ჩალებმა. სამნი იყენენო, ამბობენ;

მის არ დაებმევა ენა, როდესაც
შენ ექვს შეიტან იმაზედ და დანა-
შაულს შესწამებ.

მერე ამბობენ, გულ-უხვი რკინის
გზის გამგეობა ორასს თუმანს დაჰ-
პირებია ბ. ლოლაძეს, უკეთუ ის მიაგ-
ნებს ავაზაკთა კვალს.

სტ. ჭრ—შვილი.

სა; ბაბაჯი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს . მინკევიჩი—ხირურგიული ავადმყოფობისა; ლისიტკევი—შინაგან ავადმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილეების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი და დანიელ-ბუტკოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

ო თ ს შ ა ბ ა თ ს . ლისიტკევი და მირმანოვი შინაგან ავადმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილეების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი—ძარღვების სისუსტის ავადმყოფობისა.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს . ლისიტკევი—შინაგან ავადმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილეების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი—ძარღვების ავადმყოფობისა.

შ ა რ ა ს კ ე ვ ს . მინკევიჩი—ხირურგიული ავადმყოფობისა; ლისიტკევი, მირმანოვი და დანიელ-ბუტკოვი—შინაგან ავადმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილეების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი—ძარღვების სისუსტის ავადმყოფობისა.

შ ა ბ ა თ ს . ლისიტკევი—შინაგან ავადმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტკოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილეების ავადმყოფობისა; ბაბაჯი—ძარღვების სისუსტის ავადმყოფობისა.

განსხვავებანი

წესს გიმნაზიაში კურსს უსრულებულმა ქალმა, საღამო ნასიძისამ განსნა, სამოსწავლო მწრუნგელის ნებართვით:

- ავლაბარში**
- საძალაგო სკოლა**
- მოსამზადებელი კლასები,**
- ლანარეის ქუჩაზე, ნიკოლაევის სკოლის შევით, სახლი № 53.
- (5—3)

ინგლისის

მალაზია

Maison de confiance

შეღებულ ნივთი	ნა—1 მ. 10 კ.	შოსკოვის ნაბი—1 მ. 40 კ.
—	—1—20	—1—60
—	—1—40	—1—80
—	—1—60	—2—
—	—1—80	—2—50
საუკეთესო	—2—	—3—

იქვე ისყიდება სხვა საქონელიც: თოფები, რევოლვერები, კრაოტები, ჭურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, დაწებები, კოვჩები, ტაშტები, კალმები, ქაღალდი, შოკოლადი, კაკაო, კანფეტები, მურაბები, მაგნეზია, უნაგირები, კლეიონკა, წინდები—კაცის და

ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინ კალენკორი—სულ ყველაფერი 25, დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად ვიდრე სხვა რომელიმე მაღაზიაში.

მინც ქალქს გარედამ 25 მანეთით 1,000 მანეთამდინ საქონელს გამოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ იხდის. (100—12)

Открыта подписка
на ежедневную политическую, общественную и литературную газету

ЭХО

в 1883 г.

В будущемъ, второмъ году своего существования газета «Эхо» будетъ издаваться въ томъ же (большомъ) форматѣ по той же программѣ (программѣ всѣхъ большихъ газетъ, подъ той же редакціею и при участіи какъ нынѣшнихъ, постоянныхъ, такъ и нѣсколькихъ новыхъ сотрудниковъ и корреспондентовъ.

Газета «Эхо» тѣмъ отличается отъ другихъ изданій, что лицу, не получающему никакой газеты, «Эхо» даетъ разнообразный матеріалъ, и кромѣ передовыхъ статей представляетъ о каждомъ событіи не только свое мнѣніе, но взгляды и мнѣнія другихъ, замѣчательныхъ органовъ печати, какъ русскихъ, такъ и заграничныхъ, вслѣдствіе чего подписчики «Эхо» могутъ составить себѣ болѣе широкій и безпристрастный взглядъ на всякое событіе; лицу же получающему, кромѣ «Эхо» другое изданіе, газета наша даетъ возможность узнать, какъ отнеслись другіе органы печати къ статьямъ и мнѣніямъ той газеты, которую оно получаетъ.

ПРОГРАММА ГАЗЕТЫ:

- 1, Передовыя статьи; 2, Телеграммы; 3, Новѣйшія политическія извѣстія; 4, Русская печать; 5, Иностранная печать; 6, Корреспонденціи изъ-за границы политическаго содержания; 7, Внутренняя корреспонденція; 8, Хроника; 9, Эхо (толки и слухи); 10, Очерки петербургской жизни; 11, Очерки русской жизни; 12, Судебная хроника; 13, Театральная и музыкальная хроника; 14, Телефонъ (разныя мелкія извѣстія); 15, Раешникъ Эхо; 16, Эхо юмористики; 17, Фельетоны; 1, Обзоръ русской журналистики; 6, обзоръ специальныхъ журналовъ въ обзоръ промышленности; г, изобрѣтений и открытій; 2, Воскресные Фельетоны; 3, Иностранная хроника и 4, Романы, повѣсти и рассказы, русскіе и переводные съ англійскаго, французскаго; и нѣмецкаго; 18, Биржевыя извѣстія и курсы; 19, Прихавшіе и выхавшіе; 20, Желѣзныя дороги; 21, Театры; 22, Скорбный листокъ; 23, Объявленія.

Контора редакціи отвѣчаетъ за исправную доставку въ томъ только случаѣ, когда подписчикъ выписалъ газету прямо изъ конторы редакціи, находящейся въ С.-Петербургѣ по Надеждинской улицѣ, домъ № 9-й, кв. 21-й.

Годовая цѣна за газету (съ 1 го января 1883 по 1-е января 1884 г.) 10 руб. сер., за полгода—6 руб. сер. ва три мѣсяца—3 руб. сер., за 1 мѣсяць—1 руб. сер. (4—2)

3. შავრლოვის ბავთრის სააგენტოში ტვილისში (ბოლოვინის პროსპექტზე ალექსანდროვის ბოლონ საკუთარს პავილიონში).

მიიღება ხალის მოწერა

1883 წლისა

შოველ გვარ ჟურნალებზე და გზებზე ადგილობრივ, რუსულ და სამზღვარ ვარეთებზედაც.

(20—5)

ОТКРЫТА ПОДПИСКА
на 1883 годъ
на большую ежедневную, политическую, общественную и литературную газету
„РУССКІЙ КУРЬЕРЪ“.
ГОДЪ ЧЕТВЕРТЫЙ.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

Съ доставкою въ Москвѣ:

На 12 мѣс. 8 р. 50 к.	На 6 мѣс. 4 р. 50 к.
„ 11 „ 8 „ — „	„ 5 „ 3 „ 90 „
„ 10 „ 7 „ 50 „	„ 4 „ 3 „ 25 „
„ 9 „ 6 „ 75 „	„ 3 „ 2 „ 50 „
„ 8 „ 6 „ — „	„ 2 „ 1 „ 90 „
„ 7 „ 5 „ 25 „	„ 1 „ 1 „ — „

Съ пересылкою въ города:

На 12 мѣс. 9 р. — к.	На 6 мѣс. 5 р. — к.
„ 11 „ 8 „ 50 „	„ 5 „ 4 „ 60 „
„ 10 „ 8 „ — „	„ 4 „ 3 „ 70 „
„ 9 „ 7 „ 40 „	„ 3 „ 2 „ 75 „
„ 8 „ 6 „ 70 „	„ 2 „ 2 „ — „
„ 7 „ 5 „ 90 „	„ 1 „ 1 „ 10 „

За границу: на 12 м. 17 р., „ 6 „ 9 р., „ 3 „ 5 р., „ 1 „ 2 р.

Подписка принимается въ конторѣ изданія: Москва, Москворѣцкій мостъ,

დ. Н. П. Ланина, въ отдѣленіи конторы—близъ Петровскі, Столешниковъ пер., д. Карзинкина, въ извѣстныхъ книжныхъ магазинахъ Москвы и С.-Петербурга и Парижѣ—Rue Clément, 4, Adam.

Гг. иногородніе благоволятъ адресоваться преимущественно въ контору изданія „РУССКІЙ КУРЬЕРЪ“.

Редакторъ-издатель
Н. П. Ланинъ

(5—4)

დაიბეჭდა და ისყიდება შრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

ქრობა
თხზ. ნ. ნიკოლაძის
ბამოცემული
წ. ჭიჭინაძისაგან
შასი 15 კაპ

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

დედა და შვილი
და
რამდენიმე ლექსი
თ. ილია ჭავჭავაძისა.
წ. ჭიჭინაძისაგან გამოცემული
შასი 15 კაპ.

ბეკკერის თეატრი
ბუნების მოედანზედ.
კვირას 28 ნოემბერს
მშვენივრად მოწყობილი სცენა ელექტრონული განსაზღვრით.
არა ჩვეულებრივი, საცნებო და თვალთ-მაქცურა

სალაგო
სხვათა შორის მეორეჯერ შესანიშნავი ოპერა
სახელდობრ:
სულთა კონცერტი
ანუ

ბეკკერი შეკრული ამერიკულს კარავში ძმათ დაგუნზორტების მაგალითებრ და თავის-თავად დამკვრელი საკრავები,
შემდეგ პირველად
ჰაერში აფრანა ბეკკერისა—სცენილამ გოლორეაში გადაფრენა და მისი გაღქცევა ახალგაზნა ქალად; ბოლოს პირველჯერ

ჯოჯოსეთი
ანუ
გზს დაკარგული გპირი მტრუავი ნიძების კუნძულზე და მისი სულის ამონღენა. ადგილების უბი ჩვეულებრივი.
დსუჯი 8 საათზე.

ნამდვილი სამარაპი მანუინები

რომელთაც დაამტკიცეს თავის უზირატესობა ყველა სხვა მანუინებზე გადიოდნენ გასულ წელში.

ნახევარ მილიონზე მეტი;
ე. ი. 561,306 მანუინა, რაც შეადგენს ეოს მესამედს თითქმის ყველა საკრავი მანუინებისათვის ქვეყანაზე.
ყოველის მსრით გამოსადეგი, როული და მხურხურული მესანიში ამითი თან-და-თან განკარგებაში შედის, რაც მტკიცდება აუარებულის მოთხოვნილებით.
საზოგადოდ წინგურის არივისადური მანუინები მიეწერება საუკეთესო მანუინებისათვის ქვეყნისა.
ესა ამ მანუინებმა შეიძინეს ახლად გამოგონილი შედაღები, რაც განსხვავდება უფრო ადვილის მოძრაობით უსმუროდ, ადვილად ამოუშავებდება ამითი წყალობით მანუინები სუსტ და ბუბერასსელოთაგან.
ნამდვილი მანუინები წინგურის, რომელთაც გვერდებზე და ქვევით აქვთ ერთი და იგივე ნიშანი, ისყიდებიან ჰასუსის გებით. საქარსნო თასით და კვირახობით ფულის შემოტანით—1 მ. 50 კ.
ბ ნილინგერი, ტვილისში, ატანის ქუჩა სს. ზუბალოვისა.

(5—1)